

**Verkondiging van zondagmorgen 7 november 1999 door W.G. Rietkerk,
Nederlands Gereformeerd predikant te Utrecht.**

Welkomsttekst: *"Gij kroont het jaar van uw goedheid"* Psalm 65: 12

Schriftlezing: 2 Samuël 5: 1-5 en 2 Samuël 7: 1-20

Tekst: 2 Samuël 7: 18 en 19: *'en dit was nog te weinig in Uw ogen'*

Liederen:	lied	225	
	psalm	65	: 1, 5 en 6
	lied	302	
	kinderlied	162	
	psalm	132	: 1, 2, 8, 9 en 10
	lied	288	: 1 t/m 5
	lied	426	: 1 en 2
	lied	456	: 3

David, de man naar Gods hart (5)

Met het eerste hoofdstuk van het tweede boek van Samuël begint de geschiedenis van de verhoging van David, de man naar Gods hart tot *koning* David. Na Sauls dood en een periode van verwarring en soms regelrechte burgeroorlog wordt David de koning van het ene ongedeelde Rijk van Israël. In Jeruzalem. Maar wat is een rijk, een hoofdstad als Jeruzalem zonder tempel? David wil Hem een huis bouwen, permanent in het centrum van zijn macht binnenhalen. In Gods reactie komen de diepste bedoelingen van zijn plan openbaar. Niet David bouwt Hem, Hij bouwt David een huis. En David antwoordt in verwondering. Hoe is het mogelijk? Dat U mij hiertoe verwaardigt! Zelfs het mooiste wat U mij gaf valt in het niet bij wat U mij geven gaat: het vrederijk! U hebt de beste wijn voor het laatst bewaard!

Vier wijsheden uit 2 Samuël 7 met het oog op de dankstond van vanmorgen:

1. Op het hoogtepunt van bijval en roem je afhankelijkheid beseffen.
2. Wat wij *niet* doen voor God is vaak belangrijker dan wat wij *wel* doen.
3. Dankstond: in plaats van: *wat doe ik voor Hem* (3^e persoon): ik ben verwonderd *wat U gedaan hebt voor mij!*
4. Er zijn maar twee tragedies in deze wereld. De ene is: niet te krijgen wat je graag wilt, de andere is het wel te krijgen (Oscar Wilde)

Verkondiging: Gemeente van Christus,

Het is vandaag dankstond voor gewas en arbeid, de laatste dankstond van de eeuw, de laatste van een millennium. Het is een moment om even stil te staan en stil te worden. Psalm 65: U komt stilheid toe, zoals we begonnen. Deuteronomium 8: Gods weldaden vragen om dankbaarheid. God danken voor al wat Hij gemaakt en gegeven heeft, daarvoor hebben we deze morgendienst in het bijzonder bestemd.

Maar niet iedereen kan dat. Als ik zou wonen aan de oostkust van India, na de ongelooflijke orkaan die daar is losgebroken, zou ik het dan nog kunnen, dankstond hebben? En als ik denk aan de ouders van het vermoorde meisje Sabine Janson, zou ik het dan kunnen? Of die grootmoeder die deze week hoorde dat haar kleindochter leukemie heeft? Wie er de eeuw bij wil betrekken zal toch ook aan Hiroshima moeten denken en aan Auschwitz, aan twee weredoorlogen. Hoe kunnen we eigenlijk de dankstond zo ingaat dat iedereen mee kan doen? Ook de treurende, ook de wanhopigen, ook de rouwdragenden? Dat kan eigenlijk niet.

Dat kan eigenlijk alleen bij het licht van het evangelie. Deze morgen springt dat evangelie er

uit in het hoofdstuk 2 Samuël 7, hoogtepunt van de geschiedenis van David. Dat helpt ons en zal ons helpen om iedereen mee te laten doen. De treurende die terugziet op een groot verdriet, en degene die juist het meest wezenlijke missen. In dit hoofdstuk kijken we de Here God zelf in het hart als Hij tegen David zegt: “Jij bent nu wel tot je rust gekomen, jij hebt het nu wel fijn in je mooie cederen paleis, jij bent wel aan een dankstond toe, maar Ik nog niet.”

Dat is het bijzondere van dit hoofdstuk. God zegt: “Ik ben nog lang niet klaar.

Ik moet nog veel verder en Ik trek verder en Ik blijf in een tentkleed totdat mijn beloften zich vervullen tot het einde der aarde.” Daar spreekt dit hoofdstuk van. Het mooie van David is dat hij er zich direct door laat aanspreken, hij wordt er helemaal blij van. Verborgene afwijzing in Gods woord lijkt hij nauwelijks te horen en zijn danklied wordt verdiept. Dat zou ik vanmorgen ook willen, dat ons dankgebed een Messiaanse kleur, een Messiaanse diepte krijgt. Dat moet gebeuren als we dit hoofdstuk zo met elkaar doorlezen.

Ik zei al: het is een hoogtepunt uit Davids geschiedenis, de cyclus van veertig hoofdstukken over Davids leven. We lazen in 2 Samuël 5: David is koning geworden en heeft veertig jaar geregeerd. Het zijn sprekende getallen. David was 30 jaar, net zo oud als Jezus toen die zijn werk begon, en het getal veertig ziet op voorlopigheid in de bijbel. David: aanloop tot het eigenlijke.

Het eerste wat David doet als hij koning is en gekroond wordt over heel Israël is niet zijn centrum zoeken in Samaria of in Hebron, maar in het midden, in het hart, in Jeruzalem, stad van vrede, stad van David. Door David uitgekozen om aldaar te wonen, rond de berg Sion. Als dat gebeurd is verdrijft David de vijanden, de Filistijnen. Daarna is zijn eerste vredesdaad dat hij de ark van het verbond Jeruzalem binnenbrengt. Daarin zit gelijk een belijdenis. Zijn stad en zijn rijk willen dienstbaar zijn aan het heilsplan van God. David nodigt God uit om in hun midden te komen. Pas als de Here in hun midden is dan wil hij verder.

Maar dan komt hoofdstuk 7, dat gaat één stap verder. Eigenlijk lezen we in dit hoofdstuk dat David de Here wil vastleggen, Hem een huis bouwen, een tempel.

Ik was pas in het British Museum in Londen en daar stond een grote zuil die koning Nebukadnezar had opgericht met precies diezelfde tekst: *‘ik heb u mijn god een tempel gebouwd’*. Dat deden de groten der aarde voor hun god zodat die definitief in hun midden was. Toen David zijn intrek genomen had in zijn paleis, was gesetteld, de Here hem rust had gegeven van al zijn vijanden, toen dacht hij op dankdag 1990 voor Christus: ‘Moet je zien, ik woon in een prachtig paleis terwijl de ark van God onder een tentkleed staat. Dat lijkt nergens op: ik wil Hem een huis bouwen.’ Hij legt zijn voornemen voor aan de profeet Nathan en die zegt: “Man, doe wat je hart je ingeeft, de Heer is met je”. Daar zie je dat ook profeten wel eens voorbarig spreken, want echt de Here erom vragen had hij niet gedaan. Zo gebeurt het dat de Here ‘s nachts de profeet Nathan corrigeert. Nu moet je wel letten op de accenten in dit hoofdstuk, als je die mist mis je alles.

God zegt tegen Nathan: “Ga naar David en zeg hem: ‘zou jij voor Mij een huis bouwen? Lieve man, het is precies omgekeerd! Niet jij zult Mij maar Ik zal jou een huis bouwen! Zo ligt het. Bovendien –en hier zit dat vleugje kritiek dat heel diep gaat trouwens-, heb Ik ooit aan Israël gevraagd Mij een huis te bouwen van cederhout? Heb Ik ooit gezegd dat dát moest? Van de dag af dat ik jullie uit Egypte heb gered ben Ik toch altijd mee opgetrokken in een tent?’” Moet je nagaan, dat zegt de God van hemel en aarde, Hij trekt met zijn volk op in een tent, Hij is een ‘backpacker’, een zwerver, verborgen in een tent en alleen blij als Hij gedragen wordt op mensenschouders en in beweging is, altijd in beweging blijft en alleen zo wil Hij in ons midden zijn.

Zodra zijn knecht David Hem ook maar een moment wil settelen, -want er zit in tempelbouw toch iets van God inbouwen in *mijn* stad, in het centrum van *mijn* macht-, zodra David daar aanstalten toe maakt trekt God zich terug. Hij laat zich niet inbouwen als een stukje van ons maar Hij blijft in beweging in grote bewogenheid. Hij doet precies het omgekeerde, Hij gaat

mensen inbouwen in *zijn* plan. Die ommekeer in dit hoofdstuk heeft me diep geraakt. David krijgt te horen: 'niet jij zult Mij, maar Ik zal jou een huis bouwen. Daar zit een zinspeling in, zowel in het Hebreeuws als in het Nederlands. Als we het hebben over het 'huis van Oranje' dan denken we ook niet aan een echt huis, maar aan de dynastie, aan een generatie van mensen., terwijl het woord 'huis' ook voor een echt huis kan worden gebruikt. Zo maakt de Here God hier een zinspeling. Hij zegt: Ik heb je achter de schapen vandaan gehaald, *dat heb Ik gedaan*, Ik heb je gezalft tot koning, *dat heb Ik gedaan*, Ik gaf je de overwinning op je vijanden, *dat heb Ik gedaan*, Ik heb je deze plek gegeven om veilig te wonen, en nu zou jij mij een huis bouwen? De Here kondigt u aan: Hij zal jou een huis bouwen. Ik maak jou voorvader van een Messiaanse dynastie en die zal voor immer bestendig zijn. En de profeten die hier op voorgebouwd hebben, Ezechiël: alle volkeren zullen daar, in die boom van het Godsrijk van David en zijn dynastie zich nestelen; en Jesaja met zijn visioen van vrede, het lam dat bij de leeuw zal vertoeven. Micha met zijn profetie van het Vrederijk, ze zitten allemaal hierin. Dat is het waar God op doelt als Hij zegt: "Daarvoor wil Ik jou gaan gebruiken". Ik vind het heel bijzonder dat hier die ommekeer plaatsvindt. God heeft eigenlijk nooit in een tempel willen wonen. Als je het boek Openbaring leest, helemaal aan het slot, dan zou je denken: 'dan zal God in een tempel gaan wonen: Openbaring 21: 'zie, de *tent* van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen en een tempel zal aldaar niet zijn. Want de Here God zelf is hun tempel en het Lam'.

Eigenlijk heeft Salomo dat wel beseft toen hij later een tempel bouwde en zei: "Here God, zelfs de hemel der hemelen kan U niet bevatten." Daar zit dat zelfde in. Zou God echt onder mensen wonen in een huis van mensenhanden?

Gods belofte reikt eindeloos verder, dat is eigenlijk wat je hier leest, tot ze in Bethlehem is vervuld. Wie horen we zeggen: 'Breek deze tempel af en Ik zal hem in drie dagen weer opbouwen? En zie, dit is mijn lichaam, voor u gebroken'.

Zó wil God bij de mensen zijn. In zijn Zoon Jezus Christus. Voor dát huis schakelt Hij David en heel zijn nageslacht in.

Tot vandaag blijft die wondere omkering. We herkennen ons best wel in David. We willen ook niets liever dan met David de Here een huis bouwen. Als ik het wat gemeen wil zeggen: 'Wij hebben ook de neiging om God in onze machtscentra in te bouwen.' Op de rand van de gulden staat nog steeds: God met ons. Dat is in het werk in de gemeente, in onze vroomheid, niet minder zo. We willen de Here een huis bouwen, we willen het Hem doen, we noemen het dan gemeenteopbouw. Het is heel mooi dat God tegen David zegt: "Het is goed dat dát verlangen in uw hart is. Opvallend dat God dat zegt. Dat lezen we in Kronieken, op de parallelplaats. Daar begint God met tegen David te zeggen: "Het is goed dat dát verlangen in uw hart is, alleen, je denkt veel te gering van Mij!" Dat is wat de Here hier zegt. "Alsof jullie Mij een huis zouden moeten bouwen! Nee, Ik bouw jullie in mijn huis, en daarvoor ben Ik in beweging." De tabernakel, een tent. Dat typeert het het beste. "Laat Mij zó maar met jullie mee optrekken in plaats dat Ik me door jullie laat inmetzelen."

Dat noem ik nu evangelie. "Niet u hebt Mij, maar Ik heb jullie geroepen om heen te gaan en vrucht te dragen", zegt Jezus later in Johannes 14. De bekende filosoof Pascal trekt daar de enige conclusie uit die mogelijk is. Hij zegt: "Als jullie Hem zoeken, je zou hem nooit vinden als Hij jullie niet allang eerst gevonden had."

Eigenlijk begint hier de echte dankstond. Er wordt ons iets ontnomen, de droom van onze eigen grootheid, de tempels die wij voor God willen bouwen. Soms doet het zeer om een droom niet in vervulling te zien gaan. Maar er staat zoveel tegenover. Hij bergt ons in zijn tent! Hij heeft *ons, jou en mij* tot zijn zonen en dochters aangenomen. Wij mogen deel zijn van *zijn* gezin. Is dat niet veel groter wonder? Daarvan kun je zingen als je rijk bent en als je arm bent. Daarvan kun je zingen als je een jaar hebt van welvaart en als je een jaar hebt waarin je alles ontvallen is.

Dan kan je hiervan blijven zingen: 'Hij maakt je tot een steen in zijn huis.' Daarvan is Jezus de hoeksteen en David de voorvader, de voorafschaduwing. Dat is een veel grotere genade. Ik hoor hier al iets van wat Paulus later onder woorden brengt wanneer hij God bidt en de Here hem antwoordt: "Laat mijn genade je genoeg zijn". Uiteindelijk is dat alleen de basis voor een verdiept dankgebed.

Dat gaan we aan het slot dan ook lezen. Wanneer David dit gehoord heeft gaat hij met die profetie in zijn hart naar de tabernakel. Hij gaat daar zitten voor het aangezicht van God. Dat is het eerste: je moet er voor gaan zitten. Dan het tweede. Hij zegt: "Wie ben ik en wat is mijn huis Heer, dat U ons tot hiertoe geleid hebt?" Na zitten komt zien. Tenslotte het derde: verwondering. "Zelfs al het mooiste wat ik gekregen heb was nog te weinig in uw ogen. Daarom hebt U gesproken over de verre toekomst van komende geslachten".

Die slotzin is misschien wat moeilijk, die wordt ook verschillend vertaald. In de NBG-vertaling staat: 'dit is de wet thora voor de mens'. Ik hou het daar maar bij. Dit is Gods vaderlijke onderwijzing voor allen.

Die drie momenten mogen ons helpen als we ons meer concentreren op de dankstond.

1. Toen *zette* David *zich neer*...

Daar begint het. Watchman Nee, de bekende Chinese christen heeft een klein boekje geschreven over de Efezenbrief: *sit, walk, stand*. Het begint met zitten, dan pas wandelen en dan standhouden. Alle geestelijk leven begint bij zitten, rusten, me laten dragen voor het aangezicht van God. Want alleen daar lukt dat. Echt stil worden kun je alleen voor het aangezicht van God. Dan ga je beseffen wat er aan al je werk en al je inspanning vooraf gegaan is. Zo stel ik me David voor: tot rust gekomen. Dat staat in vers 1, maar in vers 18 wordt verteld hoe hij zijn eigenlijke rust vindt, dat is als hij zich mag laten tergvallen op die eeuwige verbondsbelofte, aan David gegeven via Nathan, als God zegt: "Ik zal u een huis bouwen." Dan rust hij met heel zijn leven.

2. Dan *ziet* hij het. Dan zegt hij: "Wie ben ik dat Gij mij hiertoe gebracht hebt?"

Ineens beseft hij dat achter die zalving en achter die vernedering door Saul en de overwinning op Goliath en die strijd met de Filistijnen, in hoogte en diepte was God het die hem hiertoe gebracht heeft.

Dat is de kern van iedere dankstond. Echt danken is zeggen: "Heer, U was het die mij in hoogtepunten en dieptepunten tot hiertoe geleid hebt. Er waren arme en rijke momenten maar zie, hier ben ik. Ik dank U ervoor. Voor mijn eten, voor mijn geld, het was een gave van U. Mijn wonen, mijn vriendenkring, ze kwamen van U. Mijn levensloop en de keuzes die ik maakte, de dingen die mij overkwamen, dwars door alles heen was U het die me tot hiertoe leidde, dit is alles geschonken. Ik ervaar daarin toch Uw hand die me tot hiertoe bracht.

3. Het derde vind ik zeker het hoogtepunt. Dan zegt David: "Dat alles was nog *te weinig* in Uw ogen." Eigenlijk staat er het woord 'klein'. Te gering voor U. Let eens op h et bijzondere van deze uitspraak. Hier staat een man op het toppunt van zijn roem. Door grote diepten heen is hij gekomen tot koning van een groot rijk, een verenigd koninkrijk. Hij beschikt over een enorme macht en een enorme rijkdom. Als je een lijst zou maken van de rijkste mannen van het land in die tijd, dan stond hij absoluut bovenaan. Hij kan doen en laten wat hij wil. En wat zegt hij? "Heer, als ik dit hoor wat het profetisch woord mij heeft beloofd dan is alles wat ik heb maar 'peanuts', niks voor U. Alles wat ik heb en ben valt in het niet vergeleken bij wat U belooft met het oog op de toekomst, voor latere tijden. Dit huis is niets vergeleken met het huis wat komt, het vrederijk, de troon der gerechtigheid die daar eeuwig zal staan, de Messiaanse heilstijd. Die staat hem zo groot voor ogen dat zijn eigen schatten daarbij in het niet vallen." Dat is de *'thora voor adam'* staat er dan als laatste moeilijke zin. Vaderlijke liefdevolle onderwijzing voor heel de mensheid.

Wat u ook heeft ontvangen dit jaar als u terugkijkt, tel je zegeningen. Een geslaagd examen, reden om dankbaar te zijn, ga er even bij zitten en zie het in dat de Here je tot hiertoe gebracht heeft. Zo kun je dat aanvullen. Goede zaken, een goed pensioen, eten en drinken, een promotie, een nieuw huis, gezinsuitbreiding: "Heer, U was het die mij, ons, hiertoe gebracht heeft." Maar nog wonderlijker is het dat dit nog te gering is in Uw ogen." Ieder ding op zichzelf is als het er op aan komt alleen nog maar een smaakmaker. Probeer er zo eens tegen aan te kijken. Het is nog maar een smaakmaker van iets veel groter dat nog komt.

Op de dankstond zeggen we met Jacqueline van der Waals:

Als zo reeds de portalen zijn, hoe zullen dan de zalen zijn?

Iedere zegening die de Here ons geeft staat in hoger licht, heeft dus heenwijzende kracht. Eigenlijk is iedere goede maaltijd een kier in de deur die toegang geeft tot de zaal waar God al bezig is het grote feest te bereiden van de bruiloft van het Lam. Dat vind ik het mooiste van een dankstond: zo onze zegeningen tellen met het oog op de grootste Zegen die nog uitstaat en die het evangelie ons belooft. Daar kan iedereen in meedoen want wij allen, of we een slecht of een goed jaar achter ons hadden, ons leven is overschaduwd door die grote belofte: *'Eens komt de grote zomer, waarin zich 't hart verblijdt'*.

Amen